

DOMOLJUB

ŠTEV. 45. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43
V LJUBLJANI, DNE 4. NOVEMBRA 1930

Cena 38 Din za celo leto, Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Špisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Občni zbor Jugoslovanske Kmetijske zveze

*
»Jugoslovanska Kmetijska zveza« bo imela
letos svoj redni občni zbor v nedeljo, dne
9. novem. ob 10. dopoldne
v dvorani hotela „Union“
v Ljubljani

Dnevni red:

1. Današnje stanje kmetijskega gospodarstva. — Janez Brodar.
2. Delo in cilji Jugoslovanske kmetijske zveze. — Prof. Anton Sušnik.
3. Starostno zavarovanje kmetijskega ljudstva. — Dr. Miha Krek.
4. Živinsko zavarovanje. — Ravnatelj Fran Gabrovšek.
5. Volitev društvenega načelnika.
6. Volitev društvenega odbora.
7. Volitev društvenega vodstva.
8. Volitev dveh pregledovalcev računov.
9. Slučajnosti.

Vstop je dovoljen le proti izkaznici. Vabilo velja kot izkaznica.
Kmetje, pokažite svojo stanovsko zavest in pridite v obilnem številu. Noben član Kmetijske zveze ne sme ta dan ostati doma. To zborovanje mora biti mogočna manifestacija kmetijske sile in kmetijske skupnosti.

Polovična vožnja je dovoljena (odlok železniškega ministrstva od 11. okt. 1930 št. 19.086) in velja od 7. do 11. novembra za vse proge in vse vlake v dravski banovini razen Simplon orient ekspresa. Na odhodni postaji je treba kupiti celo vožno karto do Ljubljane, ki velja potem s potrdilom o udeležbi na občnem zboru za brezplačno vožnjo nazaj.

Kdor ne bo mogel biti doma pri svetli maši, se bo lahko udeležil iste v Ljubljani v frančiškanski cerkvi ob tričetrti na 10 dopoldne. — Tajništvo JKZ.

Tajništvo JKZ.

Naša ljudska prosveta.

(Nadaljevanje.)

Največjega pomena za zvezo je radio Ljubljana, ki zahteva sicer od naše prosvetne matice velikih žrtev in mnogo prizadevanja za redno delovanje, je pa na drugi strani jako važen činitelj za širjenje prosvete, da mu je treba posvetiti vso pozornost. Zlasti za predavanja je radio važna naprava, saj en sam predavatelj iz Ljubljane govori stotinam, tisočem poslušalcev, ki sede kjerkoli na deželi, pa tudi v tujem svetu, v najbolj oddaljenih krajih in gorskih vaseh. Posebna Ljudska univerza je potom radia dala ljudstvu v enem letu 324 predavanj poučne, prosvetne in kulturne vsebine. Bilo je dalje 245 jezikovnih ur za učenje osmih različnih tujih jezikov, 44 verskih, 32 zdravstvenih, 36 kmetijskih in 39 gospodinskih predavanj. Glasbenih in pevskih nastopov je bilo v enem letu 832, preigranih je bilo 2689 gramofonskih plošč, je bilo 308 radio prenosov in sicer iz dežele 39, iz Zagreba, iz Beograda, iz Prage in drugih mest. Radio Ljubljana je dostikrat edina vez, ki v resnici veže vse Slovence, vse raztresene brate v eno enoto, da v najbolj bridkih urah in na tisoče kilometrov oddaljeni od svoje rodne zemlje čutijo utrip domače zemlje.

Prosvetna zveza ima v Ljubljani zelo bogato izposojevalnico filmov ter skloptičnih slik. V enem letu je bilo izposojenih društvom na deželo 16.830 skloptičnih slik ter 218 velikih, pa 241 malih filmov. Vseh kino prireditev v društvih je bilo 577 ter to število jasno priča, kolike važnosti je postal film in kako močno se lahko koristno uporablja v prosvetne namene.

V bodoče namerava PZ razširiti svoje delovanje tudi z gramofonsko ploščo. Imamo namreč neizčrpen zaklad narodnih pesmic in drugega vrednega blaga, ki bi se prav lepo dal spraviti v gramofonske plošče ter tako med ljudi, ki bi se bolj vzljubili svoji zemlji in svojo narodno pesem, ki je zmirom vir in bistvo narodove kulture in življenja. Te pesmice, pa narodne navade, bi v resnici blagodejno vplivale na poslušalce. Krasna bi bila dalje zbirka slovenskih pesnikov in skladateljev na gramofonski plošči. S tem bi umetnike približali ljudstvu, kar bi bilo zelo potrebno in za obe strani koristno.

Bodočnost narekuje dalje PZ večjo skrb za stanovsko izobrazbo in vzgojo ter bo v tem namenu treba dvigniti delovanje mladeniških, dekliških, gospodarskih in gospodinskih odsekov po društvih.

Lepo delovanje izkazuje tudi Pevska zveza ter Ženska zveza. Prva dviga s svojim glasilom »Pevecem« ter z drugimi pripomočki med narodom smisel za lepo petje, najlepšo lastnost, kar jih narod imeti more; skrbi pa tudi za druge potrebe podeželskih pevskih zborov. Dosegla je na primer, da je 22 slovenskih skladateljev izjavilo, da ne bodo od društev tirjali nikakih odškodnin do katerih imajo sicer pravico po novem zakonu. Zbori, ki so v Pevski zvezi vključeni ter pojo katero pesmico od teh 22 skladateljev, so vsakihi tantjem prosti. To priča, da slovenski skladatelji umejo visoko nalogo naših pevskih zborov, ki s pesmijo zanašajo med narod najlepšo kulturno vrednoto.

Ženska zveza je letos začela s prirejanjem počitniških kolonij za revne otroke. V Ljubljani je priredila več gospodinskih in posebnih kuharskih tečajev, ki so vsi prav lepo uspeli. Drugo leto bo to delovanje postavljeno še na širšo podlago. Ženska zveza se zlasti obrača na tista društva na deželi, ki imajo lepe domove, pa jim skozi celo poletje stoje prazni, neuporabni. Ti domovi bi se lahko prav lepo porabljali za prirejanje počitniških kolonij, da se tako revnim mestnim otrokom nudi možnost življenja na svežem zraku vsaj nekoliko tednov. S tem vršimo svojo krščansko dolžnost ljubezni do svojega bližnjega!

Končno smo na občnem zboru zvedeli, da znaša premoženje PZ že čez 2 milijona dinarjev, vsega denarnega prometa v zadnjem poslovnem letu pa je bilo 6.381.061 dinarjev.

Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor Prosvetne zveze: dr. Mohorič, dr. Miha Krek, urednik, dr. Lojze Kuhar, prof. Dolenc, prof. Krošelj, prof. Mlakar, urednik Erjavce, bančni uradnik Pleničar ter tajnik Zor, za preglednike pa dr. A. Levičnik, msgr. Steska ter župnik Hafner.

Občni zbor je brzojavno pozdravil Nj. Vel. kralja Aleksandra ter princa Andreja kot pokrovitelja PZ. Pozdravni brzojavki sta bili odposlani tudi obema škofoma, dr.

A. B. Jeglič v Gornji grad in dr. Rožmanu na Trsteniku, kjer se nahaja na oddihu.

Ta uspeli očni zbor PZ prča, da je ta naša kulturna matična resnično naša vrhovna organizacija, ki predstavlja dušo in srce slovenskega rodu; pa je obenem resnična naša ljudska visoka šola, ki naj se dviga, razvija in izpopolnjuje do najvišjih možnih višin. F. S.

Svetovna agrarna kriza in naše kmetijstvo.

(Dalej.)

Trditve, da so ob istočasnem padcu cen količine pridelka narasle in tako deloma nadomestile dohodek manjših cen z večjo množino prodanih pridelkov, ni točna. Primerjava povprečnih cen pridelka kaže, da so cene bolj padle, kakor pa je narasel pridelek. Naj to pojasnimo s par številkami. Lanski pridelek pšenice je znašal v 25 državah 676 milijonov stotov. Letošnji pa 712 milijonov. Če računamo, da je znašala skupna vrednost pridelka l. 1929. po cenah v avgustu t. l. (ki so znašale v Ameriki 1.57 dolarja) približno 1 milijardo 60 milijonov dolarjev, je znašala vrednost letine l. 1930. po ceni meseca avgusta 1930 (0.91 dolarja) približno 650 milijonov dolarjev. Iz tega približnega računa že vidimo, da tudi zvišani pridelek ni mogel nadomestiti zgube kmeta, ki je nastala radi znižanja cen. Ta račun kaže, da bodo letos kmetje lahko kupili blaga, industrijskih izdelkov samo za 650 milijonov dolarjev, lani pa za celo milijardo. To seveda pomeni tudi za industrijo velikansko škodo.

Če preiskujemo vzroke za ta veliki padec cen in v zvezi s tem vsepovsod občutno krizo, vidimo sledeče:

Povečanje proizvodnje (produkcije). Svetovna produkcija pšenice se je povečala od 1.067 milijon stotov pred vojno (1909—1913) na 1.281 milijonov stotov l. 1928. in 1.120 milijonov stotov l. 1929. Za 1930 še nimamo podatkov o svetovni letini, ker še ni bilo žetve v Avstraliji in v Argentini, kjer jo imajo že le pozimi; saj leže te dežele na južni poluti. Isti pojav opažamo pri rži in drugih žitih. Tako je svetovna produkcija rži narasla od predvojnih 425 milijonov stotov na 438 milijonov l. 1928. in na 455 milijonov l. 1929., nadalje je narasla svetovna produkcija ječmena od 403 milijonov stotov pred vojno na 423 milijonov v l. 1928. in 440 milijonov stotov v l. 1929., ovsu od 658 mil. pred vojno na 738 mil. v letu 1928. in 712 mil. v l. 1929., koruze pa od 1.067 mil. stotov na 1.112 mil. v l. 1927. in 1.082 mil. v l. 1928. Ogromno se je povečala tudi svetovna produkcija krompirja: od 1.491 mil.

Priporočila se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Alekaandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

stotov v l. 1909.—1913. na 1.842 mil. v l. 1927. in 1.834 mil. v letu 1928.

Kako je znatna nadprodukcija, se vidi posebno dobro pri hmelju. Še pred vojno je znašal pridelek na celim svetu 758 tisoč stotov (met.), toda po vojni je postala Amerika suha in zato je ameriška produkcija padla na polovico predvojne. Na drugi strani pa so ostale države do l. 1929. povečale svojo produkcijo na 806 tisoč stotov. Pri hmelju so njegovo produkcijo naravnost izsiljevale visoke cene pred par leti. Ker pa se produkcija ni mogla pravočasno preusmeriti, je moralo radi velikega pridelka nujno priti do poloma cen, ki so padle najnižje izmed vseh kmetijskih pridelkov. Opaža pa se tudi že izboljšanje, ker so začeli producenti zelo oméjevati hmeljske nasade, ki jih deloma niso

Vsak dan

Vas obvešča »Slovenec« o vsem, kar je novega v svetu in po domovini. — Zastonj na ogled. — Vam pošlje list uprava, če ji sporočite svoj naslov!

niti obirali, tako da je bila produkcija nalašč majhna in je moralo to dovesti do preokreta na bolje, ki je že nastopil.

Obseg svetovnega pridelka je zlasti razviden iz sledečih podatkov Društva narodov. Po cenah l. 1926. je imel svetovni pridelek žita in drugih hranil na celim svetu vrednost l. 1913. 24 milijard dolarjev, leta 1928. pa skoro 28 milijard, svetovna proizvodnja mesa se je povečala od 5.500 milijonov dolarjev v l. 1913. na 6.860 milijonov dolarjev v l. 1928., vrednost kolonialnih proizvodov (kava, čaj, kakao itd.) pa od 1.600 milijonov dolarjev na 2.420 milijonov dolarjev. Če pa primerjamo to naraščanje s številom prebivalstva na zemlji, vidimo, da je prebivalstvo bolj počasi naraščalo. Kajti število prebivalstva se je od l. 1913. do 1927. povečalo od 1.786 milijonov na 1.948 milijonov, torej za 9%. Istočasno se je proizvodnja hranil povečala za celih 13%.

Vzroke za to povečanje je iskati v naraščajoči uporabi strojev pri poljskem delu. Vedno več dela opravljajo stroji, posebno v novih delih sveta. Stroji pa pomenjajo tudi znižanje obdelovalnih stroškov. Posebno se je povečal pridelek v prekomorskih državah, ki so za časa vojne zagalele z živežem Evropo. Pred vojno je to delala Rusija. Rusija je po vojni izgubila svoj pomen. Začenja pa ga z vsemi silami zopet pridobivati, kar je izzvalo naravno velike pretresljaje na vseh trgih.

Konzum. Na drugi strani je pa stalo temu velikemu povečanju nasproti delno zmanjšanje uporabe. Vedno bolj prevladuje mešana hrana in potrošnja kruha nadejuje, kar se je pokazalo v celi vrsti držav. Najvažnejši vzrok je pa vsekakor počasnejše naraščanje prebivalstva na svetu v primeri z naraščanjem produkcije.

Novice iz Belgrada.

Na predlog zavoda za pospeševanje zunanje trgovine je glavno ravnanje državnih železnic odobrilo

ohlajšave za otrobe

in mlinске odpadke z vseh naših postaj do obmejnih in do vseh morskih pristanišč.

Kot smo že opetovano poročali, posebna komisija v kmetijskem ministristvu razpravlja o obdelovanju zemlje in izboljšanju žitnega pridelka. Ta vprašanja so važna z ozirom na naš izvoz. Ministristvo je nakupilo velike količine žita za jesensko setev. Žito se je, oziroma se bo, razdelilo ljudem po okrajnih načelnikih (okrajnih glavarjih).

Novi zakon o državnih policijskih nameščenih

prinaša najprej splošne določbe o službi. Podrobnejše govori zakon o razdelitvi policijskih nameščenecov, o uniformi in orožju, o stanovanju, o vrstvi službe in o rabo orožja.

Minister za socialno politiko je predpisal

pravilnik o izplačevanju draginskih doklad

rentnikom pokojninskega zavoda za nameščenec.

Kakor poročajo,

bodo jugoslovanski železniški promet v kratkem uredili na trgovski podlagi.

Po vzorcu Nemške državne železnice bo osnovana **delniška družba**, na kateri bo država udeležena s 40 odstotki; družba bo dala jugoslov. državi za prevzete železniškega omrežja odkupnino v gotovini. Nova družba se bo morala zavezati, da bo izvedla vladni načrt za izgradbo železniškega omrežja ter da bo poleg tega prevzela tudi ureditev še spornih vprašanj zasebnih železnic. Kakor se sliši, je stavila neka švicarsko-belgijska finančna skupina jugoslov. vladi že ponudbo, da prevzame proti brezobrestnemu posojilu v znesku 7 milijard dinarjev državne železnice za dobo 75 let v zakup, pri čemer bi nova družba državnih železnic priznala tarifno politiko jugoslovanske vlade.

NAZNANILA.

n Plesno društvo v Borovnici vprizori v nedeljo 9. novembra ob 3 popoldne igro »Čevljar baron« s petjem. Pridite, nasmejali se boste lahko. — K obilni udeležbi vabi odbor.

n Poljane. V nedeljo, dne 9. nov. t. l. gostuje pri nas teharsko prosv. društvo. Ob 8 popoldne vprizori v dvorani ge. Šumer vojno dramo »Štilmonski župan« v 3 dej. Prijatelje lepe igre vabimo, da pridejo k igri v obilnem številu.

n Odslek za reko kunecev Kmetijske družbe v Ljubljani vabi cenj. članstvo na II. zborovanje kunečarjev, ki se vrši v nedeljo 9. nov. 1930 ob 9 dcp. v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani. Spored: 1. Pozdravni govor predsednika. 2. Predavanje o reki kunecev. 3. Poročilo o društvenem delovanju. 4. Splošni razgovor in nasveti. Vabljeni tudi nečlan!

n Redna služba božja na žmarni gori ob nedeljah in praznikih se je zadnjo nedeljo za letošnji končala; vendar bo pa tudi ob zimskem času sv. masa 8. dec. 1. in 6. januarja ter 2. febr. in sicer ob navadnem času. Kdaj se bo začela spet redna služba božja, bomo spomladi javili v časopisih.

PO SVETU

Italija.

s Mussolini je zopet govoril pretekli teden v Rimu pred velikim zborom voditeljev javnega življenja Italije. Govoril je o oboroževanju, o vsemogočnem fašizmu, o mladi Italiji, ki se nikogar ne boji itd. Razni evropski listi smatrajo Mussolinijev govor za grožnjo in zlasti francoski časopisi pišejo, da sledi Mussolini nevzdržno stopinjam in usodi bivšega nemškega cesarja Viljema.

s Ali je res to mogoče? Umor učitelja Sottosantija v Vrhpolju je vzbudil vsestransko ogorčeno zanimanje tudi po francoskem časopisu. »Le Petit Niçois«, ki si je vsled svojih nepristranskih raziskovanj o položaju italijanskega fašizma pridobil sloves dobro poučenega lista, prinaša v svoji zadnji številki med drugim tudi sledečo opazko: »Mi seveda z ogorčenjem zavračamo sredstva, ki jih uporabljajo nasprotniki fašizma v svojem boju. Umori so nenravni čini in stvari ne pomagajo. Vendar se nam pa ne zdi umestno, če italijanski listi v svoji upravičeni jezi nad umorom samim postavljajo učitelja Sottosantija za mučenika in za zglednega šolnika. Kakor smo poučeni iz krogov tukajšnjih emigrantov iz vipavske doline, je nečloveško ravnanje učitelja Sottosantija s slovenskimi otroci bilo obče znano tudi fašističnim oblastvom. Če so slovenski otroci govorili med seboj slovenski, jim je jetični učitelj pljuval v usta. Ko so se starši pritožili na pristojno šolsko oblast, so bili zavrnjeni, češ, da sovražijo italijansko šolo in kulturo. Nadalje je bilo znano, da imajo italijanske učiteljice v slovenskem Primorju za kazni v navadi — zbadanje jezikov. Tako je dekle nekega izseljenca izpovedalo, da je tudi njihova učiteljica imela navado zbsti jezik s šivanko ali pletilko, če je katera le črhnila slovensko besedo. Ko smo jo vprašali, zakaj tega ni očetu povedala, je dekle odgovorilo, da se je bala, da bi učiteljica tudi nje ne zbadala s šivanko. List pristavlja, da so umori vse graje vredni, vendar ni čudno, če tako kulturne vzgojne metode izsiljujejo mukotrpno ljudstvo do nepremišljenih činov lastne obrambe.

s Razno. V Krnici nad Spodnjo Idrijo je umrla komaj 23 letna učiteljica ga. Fanci Kacinova roj. Troha. — V Srednjah nad Kanalom so nekateri fantje že godni za vojake in niso bili še pri prvi spovedi in sv. birmi, kar je za naše kraje pač nekaj neverjetnega. — Požar je uničil v Štomazu na Vipavskem hiši Štefana Volka in sosednjo. — V Ustjah na Vipavskem so vse cerkev prenovili. — V Nozem v Brdih je umrla dobra krščanska mati Jožefa Šturm.

Grčija.

s Zarota pangalistov. V Grčiji je imel še nedavno neomejeno oblast general Pangalos. Pangalisti so torej njegovi pristaši. Pangalos ni bil brez njih, saj je imel v

svoji oblasti denar in puške in topove. Pa je prišel čas in Pangalos je moral iti, zakaj imel je vse, samo zaupanja naračal ne. Nastopil je Venizelos, prijatelj Jugoslavije in morda najmodrejši med modrimi v Grčiji. Te dni se je mudil g. Venizelos v Turčiji in kakor poroča časopisje, je že podpisal s to državo prijateljsko zvezo, ki naj pomeni konec 500 letnega sovraštva med Grčijo in Turčijo. Vsaka zveza in vsak sporazum pa zahteva žrtev na vseh straneh. Tudi Venizelos je moral s tem računati. Odsotnost Venizeloso pa je porabil general Pangalos in njegovi prijatelji za hujskanje proti zvezi s Turčijo. Pangalisti so se te dni na gotovem kraju v Atenah zbrali in skovali načrt, da nasilno vržejo Venizelosa in sedanjo vladro in sami zopet zgrabijo po samodržnem receptu za vaje grške republike. Zaroti so prišle oblasti pravočasno na

sled in so generala Pangalosa in nekaj njegovih prijateljev zaprle. In nauk? S politiko je tako: se enkrat privadiš, ne moreš nehati, pa pripadaj temu ali onemu poklicu. Tudi pri grškem generalu Pangalosu se zdi, da je tako.

Avstrija.

s Bogu in hudiču se ne more služiti. Avstrijski škofje so izdali te dni pastirsko pismo, ki se tiče predstojećih volitev za državni zbor. Naj posnamemo iz važne poslanice le nekaj stavkov. Škofje pišejo med drugim: V tem volivnem boju bodo zmagali eni ali drugi. Druga izhoda ni. V Avstriji je prišel čas odločitve. Oni, ki so za Kristusa, ne morejo več sodelovati z ljudmi, ki ga pobijajo. Tako sodelovanje bi bilo nenravno in za rešitev duš nevarno. Sicer poskušajo nekatere stranke na zunaj kazati dvojno obličje, ki se klanjajo nemu

Halo! Halo!

Vi žene in dekleta

dali ste se že udeležili
RADION
nagradne naloge za
50.000 dinarjev?

Ako tega še niste storili, zahtevajte takoj od Vašega trgovca brezplačne karte za sodelovanje in točne pogoje!

in drugemu taboru. To so nestvori in krščansko ljudstvo mora te stranke tembolj zavreči, ker niso odkrite in ker so na dnu prav tako brezbožne, kot pa one, ki to javno priznavajo. Polovičarstva mora biti konec, Božu in mamonu se ne more služiti istočasno. Vsak krščanski volivec mora pokazati, da je odločno na strani stranke, ki zastopa krščanska načela v vsem javnem življenju.

Rusija.

s Koliko živil dobi ruski državni delavec na mesec. Boljševiška »Krasnaja Gazeta« v Petrogradu piše, da je ruskemu državnemu delavcu odmerjena mesečno od sovjetske vlade sledeča količina živeža, oziroma potrebščin: 1 in pol kilograma sladkorja, 1 kg makararov, 1800 gramov pšena, 50 gramov čaja, pol litra olja iz solnčnic, 200 gramov loja, 2 kg slanikov, 500 gramov hišnega mila, namesto kruha pa 500 gramov moke na dan. Vse to dobe le delavci, ki spadajo v prvo vrsto prejemkov; druga, tretja in četrta vrsta dobe znatno manj.

Drobne novice.

Nova rudarska nesreča v Meybachu v Nemčiji je zahtevala nad 100 mrtvih in mnogo ranjenih.

360 hiš je porušil hudournik v turškem kraju Işmid v Mali Aziji.

Stavka 140 tisoč berlinskih kovinskih delavcev se je končala brez posebnega uspeha za delavstvo.

Volivno reformo je napovedal v zadnjem prestolnem govoru angleški kralj.

Z redom sv. Cirila in Metoda je odlikoval Mussolinija bolgarski kralj Boris.

Španski poslanik v Beogradu proročuje, da bo na Španskem izid volitev prinesel zmago zmernim strankam.

Protialkoholno prepoved hoče Amerika nekoliko omiliti.

Poplave in viharji so divjali pretekli teden v vsej Srednji Evropi.

70 odstotkov članov je izgubila letos francoska komunistična stranka. Glasilo Humanité izhaja vendar še v 145 tisoč izvodih.

74 japonskih žena, deklet, mladeničev in redarjev so razrezali domačini na japon. otoku Formozi.

Viharji so divjali nad turško pokrajino Smirno; 134 utopljenec, nad 2500 ljudi brez strehe.

Ameriškim brezposelnim ne bodo dali več denarne, ampak žitne podpore.

Pristaniški promet v Trstu zaznamuje stalen padec.

Umrli je španski kardinal v Granadi Casanova Marzol.

Bolgarski kralj Boris in kraljica Ivana sta došla v Sofijo, ki ju je zelo slovesno sprejela.

1156 navadnih in 413 vojaških kaznjencev je pomilostil bolgarski kralj Boris ob priliki svoje poroke.

Velik avto, ki bo metal vodo 200 m na okrog bo uporabljala praška občina pri demonstracijah.

12 milijonov dinarjev je zapustil ameriški Poljak Gedyimir vseučilišču v Krakovu.

K A J J E N O V E G A

d Za stolnega prošta v Mariboru je imenovan pomožni škof dr. Ivan Tomažič.

d V Beograd se je zopet vrnil papeški nuncij g. Pellegrinetti. Je bil dva meseca odsoten.

d Dosedanji češkoslovaški konzul dr. František Resel je odšel iz Ljubljane. Na njegovo mesto je imenovan ing. J. Sevcik.

d 80 let je dopolnila učiteljica v pokoj v Ljubljani gđ. Matilda Schott. Kljub visoki starosti si vsak dan privoščijo »Slovenca«, pije ob njem črno kavo in kadi cigarete. Naj veselo in zadovoljno živi najmanj do stoletnice!

d 60 letnico rojstva in 40 letnico mašništva je praznoval 28. oktobra banjalški škof g. Josip Garič. Hrvatje so mu pridelili na predvečer lepo podoknico. Bog živi banjalškega vladiko še mnoga leta!

Za šport in štrapac

Ob mokrohladnem vremenu vzemite

Šmollovo gumitran-mast za usnje,

katere mehča usnje in ga dela nepremočljivega

d Letos je minulo sto let, odkar je bila prvič uprizorjena znana žaloigra »Mlinar in njegova hči«.

d 25 letnico »Marijinega lista«, cerkvenega časopisa so letos slovesno praznovali, in sicer tri dni v Slovenski krajini v Črenšovcih. 6000 ljudi je bilo obhajanih in 10.000 vernikov se je udeležilo zaključne procesije. Ob tej priliki pišejo »Novine«: »Verni smo. To povemo vsem. To naznanjamo posebno vzgojiteljem naše mladine in vsem tistim, ki hočejo kot narodni delavci širiti med nami narodno zavest in narodno prosveto. Prava narodnost in resnična ljubezen do domovine in vladarja se da vzbuditi samo v vernem srcu, zakaj vera je tista, ki predvsem človeka navaja k taki ljubezni.«

d 25 let je minulo pretekli teden, odkar stoji »Grand hotel Union« v Ljubljani.

d Knjige Družbe sv. Mohorja so dotiskane. Prve pošiljate v najbolj oddaljene kraje (n. pr. v Ameriko) so že odpravljene. Sedaj pride na vrsto Koroška. Nato pa sledita ljubljanska in lavantinska škofija.

d Nad 5600 novih članov šteje letos družba sv. Mohorja. Koledar te najvažnejše slovenske družbe namreč izkazuje letos 59.064 Mohorjanov. Med križi in težavami vsaj nekaj veselega!

d Zdravilišče za na pljučih bolne železničarje bodo zgradili v Tinju na Pohorju (Štajersko).

d Crnogorski seljaki bodo te dni v poučne namene prepotovali vse važnejše gospodarske kraje v Dravski banovini ter si bodo ogledali moderne kmetijske naprave in banovinske zavode. Po dosedanjih izglelih pridejo v Ljubljano koncem tedna in bi torej mogli prisostvovati tudi velikemu zborovanju Jugoslovanske kmetijske zveze, ki bo v nedeljo 9. novembra v dvorani hotela Union v Ljubljani.

d Tovariši bojevniki! Občni zbor naše Zveze ne bo letos 9. novembra, ampak v nedeljo 14. novembra v salonu tov. Rozmana (pri Jerneju, Sv. Petra cesta 95) ob 9 zjutraj. Delegati, zaupniki naši, bojevniki, vsi dobrodošli. Glavni odbor S. S. V. v Ljubljani.

d Devetnajsti otrok se je rodil družini rudarja Šusterja na Logu pri Hrastniku. Od vseh 19 jih živi še 15. V Italiji uživa tako številna družina marsikatero ugodnost.

d Jeseniško župno cerkev so v teku par mesecev temeljito prenovili in za 15 m podaljšali. O Vseh svetih se je notri že vršila služba božja, dasi ni še popolnoma dovršena.

d Lep spomenik vojaim žrtvam so postavili te dni v Stari Loki. Ta spomenik je že nad dvestoti, ki jih je slovensko ljudstvo postavilo po številnih župnijah v svetovni vojni padlim vojakom.

Elektrifikacija naše dežele. Daljnovod iz Velenja proti Črnučam se gradi. Zabetonirani so že temelji za železne drogove od Trojan do Lovek. Tudi betonske noge za lesene drogove so že gotove. Na daljnovodu bo 120 železnih in 380 lesenih drogov. Leseni drogovi bodo stali v razdalji 160—170 m, železni pa tudi do 450 m. Gozdovi, koder bo šla električna napeljava, so že izsekani. Daljnovod bo imel 35.000 Voltov napetosti. Ljudstvo je novemu delu v korist dežele naklonjeno. Pri komisijskih ogledih in pri odkupu sveta in gozdov niso delali nikakih težkoč. Vsa županstva delo podpirajo in pozdravljajo. Če bo zima ugodna in bo šlo vse po sreči, bo velenjska luč meseca aprila že svetila v Črnučah.

d ¾ kg težak krompir je zrastel na njivi posestnika in župana g. Frana Videta iz Zabovega pri Št. Jerneju.

d Sneg in povenjen. Pretekli teden so mnoge vode v Sloveniji radi nalivov prestopile bregove in preplavile polja in pašnike ter napravile veliko škodo. Po hribih in hribovskih krajih pa je zapadel sneg, ki za enkrat še ni zaželen.

d 30 velikih plazov se je zrušilo radi nalivov zadnjih dni na posameznih banovinskih cestah, ki se nahajajo v upravi

mariborskega cestnega odbora. Škode je okrog 270.000 Din. Vseh plazov radi nedostatk kreditov najbrže ne bo mogoče odstraniti letos.

d Povodenj ob Krki na Dolenjskem je zopet naredila mnogo škode. Že po prvi povodnji so morali kmetovalci njive na novo posejati, in sedaj zopet nesreča.

d Strašna povodenj je divjala pretekli teden tudi v Slovenski krajini. Lendava je pretrgala nasip in se razlila po okolici. V Soboti je udrila voda v Benkovo tovarno. Obmejna Kučnica se je razlila po Renkovcih in Vančavasi. V nekaterih hiše je tekla voda skozi okna. Povodenj je dosegla cigansko naselbino »Pušča«. Ciganki so pograbile otroke in zbežale z njimi na nek vzvišen prostor. Može so splezali na drevesa in tam čepeli do dneva. Mnogo setev je uničenih.

d Mrtvi se oglašajo. Matija Jeme iz Žej pri Sv. Trojici se je oglašil iz ruskega ujetništva. Pristojen v laro Dob je bil petnajst let pogrešan in že proglašen za mrtvega ter vpisan na spominski pločvi v Dobu. Pisal je svojemu bratu Jakobu po krstni in domovinski list itd. Ima ženo in dve hčerki. Poslal je svojo sliko in obljubil še slike otrok in žene, če bo dobil odgovor. Pošilja pozdrave vsem znancem.

d Merodajni činitelji so izjavili odboru za zgraditev železniške zveze Kočevje—Sušak, da bi se ta proga zgradila takoj, čim bi se našla skupina finančnikov, ki bi hoteli v obliki državnega posojila plačati gradnjo, za kar bi bilo treba 250 milijonov dinarjev. Če je vse to res, že danes lahko izračunamo, kdaj bo železniška proga Kočevje—Sušak otvorena.

DR. JOŽE RANT

specijalist za zobno bolezn

v Škofji Loki

od 2. novembra zopet redno ordinira

d Ljudsko štetje v Jugoslaviji ne bo, kakor se je pričakovalo, 31. decembra tega leta, ampak šele meseca marca 1931. Pri tej priliki bo obenem opravljen tudi popis vseh kmetijskih posestev in naši državi.

d Pogajanja Jugoslavije z Nemčijo. Kakor poroča trgovski list, se vršijo razgovori med Jugoslavijo in Nemčijo v smeri, da nakupi Nemčija znaten del jugoslovanskega koruznega pridelka, za kar naj dobi nemška industrija velike prednosti pri nameravani zgradbi državnih skladišč v Jugoslaviji. Jugoslovanska vlada hoče zgraditi taka skladišča za vskladiščenje okrog 300.000 ton žita in hoče pričeti z zgradbo že v bodočem letu.

d Zveza jugoslovanskih čebelarских društev obsega osem društev, in sicer: Srpsko Pčelarsko društvo v Beogradu s 50 podružnicami in 1322 člani, čebelarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani s 1853 člani, centralno bučelarsko društvo v Zagrebu s 1100 člani, hrvatsko slavonsko bučelarsko društvo v Osijeku s 1470 člani in več podružnic. Čebelarsko društvo v Vukovanju s 3350 člani, srpsko pčelarsko društvo v Rumi s 700 člani, jugoslovanska pčelarska zadruga v Dubrovniku s 390 člani in centralna bučelarska zveza v Sarajevu s 83 podružnicami in 530 člani.

d Za podravnateljico kaznilnice v Požarevcu ter voditeljico ženskega oddelka kaznilnice je bila imenovana tajnica kragujevaškega sodišča, gospa Močerovič. Je to prva ženska ravnateljica kaznilnice v Jugoslaviji.

d Gospodje ministri so zopet prišli v stik v narodu v Bosni in Vojvodini. Tako prebivalstvo kot ministri so povsod podali važne izjave.

d »Jugoslovanstvo ne pomeni smrti srbelstva, hrvatstva in slovenstva, ker bi bilo sicer sirota brez očeta in manjke,« je izjavil minister dr. Šibenik pri stiku z narodom v Karlovcu.

d Število državnih uslužbencev po posameznih benovinah je naslednje: Dravska banska uprava 5747, savska 8545, vrbaska 2079, primorska 2623, drinska 4505, zetska 3353, dunavska 7191, moravska 3534, vardarska banska uprava 4717 in uprava mesta Beograda 1858, torej skupno 44.128. Letošnji državni proračun izkazuje v vsej Jugoslaviji 201.058 državnih nameščencev, to je 13.893 več kot lani. Od skupnega proračuna državne uprave in državnih podjetij v višini 13.348 milijonov Din odpade 5550.5 milijona Din na osebne izdatke, to je 41.6 odstotkov vsega državnega proračuna.

d Neprestano naprej. Paroplovna družba »Oceania« na Sušaku je naročila dva parnika po 2500 ton, ki bosta oskrbovala jugoslovanski promet s Španijo.

d Konvikt blaženega Krizina so blagoslovili 28. oktobra v Zagrebu. To je najmodernejši konvikt ne samo v Jugoslaviji, temveč v Evropi sploh. Blagoslovitev je izvršil belgradski nadškof dr. Rodić.

d Dr. Vlad. Maček, bivši voditelj Hrvatov, se je po tritedenskem zdravljenju v Karlovih varih vrnil zopet v Zagreb.

d O Vseh svetih so neznani zlikovci pokradli v Zagrebu z grobov Stefana in Pavla Radiča in Basarička vence in sveče. Policija jih sedaj išče, da jih kaznuje.

d 45.000 Din je dovolil minister za poljedelstvo zadrugi šoli v Zagrebu, 50 tisoč dinarjev pa dobi vinogradna zadruga v Metliki.

d 50 novih slučajev davice in škrlatice je bilo prijavljenih v dveh dneh (27. in 28. oktobra) v Zagrebu.

d Vse jugoslovanske carinarnice hočejo modernizirati prihodnje leto. Izgotavljajo se načrti in izdelujejo proračuni.

d Popust na polovico cene na državnih železnicah je dovolilo ministrstvo za promet odposlancem vseh plavalnih klubov, ki se udeležijo glavne letne skupščine plavalne zveze 30. novembra v Beogradu.

d Čiščenje. Uradnik državne železnice Leščan je bil obsojen na 7 let 6 mesecev in na plačilo 1.152.000 Din, Znidaršič in Starković pa na 10 mesecev zopora, ker so oškodovali državo pri železniških pragojih. Le tako naprej! Je namreč še mnogo gnilega in nekaznovanega v »deželi danski«.

d Cene na jugoslovanskih in evropskih železnicah. Ob primerjanju cen raznih evropskih železnic za potniški promet pri- demo do zaključka, da so ob manjši razdalji za potniške vlake najcenejše naše železnice, za brzovlak pa poliske državne

železnice. — Tako stane na primer vozna karta III. razreda potniškega vlaka na 50 km: na jugoslov. železnicah 17.50 Din, na madžarskih 19 Din, na poljskih 21 Din, na češkoslovanskih 22 Din, na nemških 25.25 Din, na romunskih 26.50 Din, na avstrijskih 27.50 Din, na italijanskih 30.75 Din in na švicarskih 40.75 Din. Potemtakem so najcenejše jugoslovanske, a najdražje švicarske železnice. Nasprotno pa, če vzamemo cene III. razreda brzovlaka na razdaljo 300 km, so najcenejše poljske, a najdražje nemške železnice, ker znašajo cene na poljskih železnicah 133.50 Din, na romunskih 141.75 Din, na češkoslovanskih 151.25 Din, na avstrijskih 157.50 Din, na italijanskih 151 Din, na madžarskih 177.50 Din, na jugoslovanskih 186.50 Din, na švicarskih 195.75 Min in na nemških 198 Din.

d Strogo delimo državo in njeno dobro od dnevnih vprašanj in vdano stojim za kraljem, je izjavil bivši poslanec muslimanske stranke Baljić v stike z narodom stopivšim gospodom ministrom na sestanku v Sarajevu.

d 42 ovac so raztrgali volkovi v Ivanjicah v Hercegovini. Posledica zapalega snega.

d Volkja nadloga v Srbiji. V zadnjem času so se pojavile v okoličici Kuršumlije močne tolpe volkov, ki so napravile kmetom že ogromno škodo. Tako je udrl kmetu Krstić Sariču močan trop volkov v stajo in mu noklal 50 ovac in koz. Kljub temu, da je bila staja ograjena z močno in več metrov visoko ograjo, se je posrečilo volkovom vdreti vanjo na ta način, da so izkopali pol metra pod zemljo rov, skozi

Prepičajte se o trpežnosti vrvarskih izdelkov iz prve kranjske vrvarne

Ivan H. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra
in pri podružnicah v Mariboru, Vetrinjska 20, Celje,
Kralja Petra cesta 33 in v Kamniku, Šutna 4

katerega so šli med drobnico. Ostale ovce, ki jih volkovi niso podavili, so pa skoraj vse ranjene. Tudi drugim kmetom so napravili že veliko škodo. Tako so nekemu kmetu iz Kastrata raztrgali devet ovac, drugemu iz Krčmarja pa dve kozi. Kmetu Planiču iz Krtoka so raztrgali konja, ter še mnogim drugim kmetom napravili precej škode. Volkovi so tako divji, da napadajo celo ljudi. Pred par dnevi so se v Raču vračali učenci iz šole, ko se je nenkrat pognal na dva šolarja volk. Eden od šolarjev je bil toliko bister, da je hitro splezal na drevo in tako ušel gotovi smrti, mlajšega pa je raztrgal volk. Kmetje pripovedujejo, da se dan na dan pojavlja vedno več volkov, pred katerimi ni nihče več varen. Kljub ostrumu zatiranju teh zveri, v teh krajih volčje nadloge ne bo še kmalu konec. Tako je naletel kmet, ki je bil na poti Vukojevca, na tri volkove, ki so se prav mastili s teletom. Takoj je zgrabil za puško in enega ustrelil. Ostala dva pa ranil.

d Umrla, ker jo je čevljev ogloдал. V Murski Soboti je 36 letni Gombošič Katarini naredil čevljev na gležnju neznan rano. Čez nekaj dni ji je vsa noga zatekla. Začutila je bolečine v želodcu in pri srcu.

Šele sedaj se je podala v bolnišnico. Vseled zastrupljenja je nesrečna žena preminula v silnih bolečinah.

d V Trbovljah je do smrti podsulo rudarja Franceta Peršeta, ki zapušča ženo in dva otroka.

d Dala je življenje, da ohrani neomažeževanost. Dekle Marija Krošelj iz Stolvnik pri Kozjem in neki 19 letni fant sta šla v gozd drva žagat. Med delom je hotel fant Krošljevo zapeljati. Dekle se mu je postavila z vso silo v bran in mu zagrozilo z gospodarjem. Fant je tedaj udaril dekle s topim delom sekire petkrat po glavi. Fanta so zaprli, dekle pa je v bolnišnici v Krškem že podleglo težkim poškodbam.

d Štiri strašne ure dimnikarskega pomočnika. Te dni je 19 letni dimnikarski pomočnik Andrej Rihter, hoteč očistiti dimnik, spustil se po dimniku iz podstrešja neke hiše skozi tretje in drugo nadstropje v prvo. Tam pa je naenkrat obtičal in ni mogel ne naprej ne nazaj. Počasi je začel izgubljati zavest, ker priklicati na pomoč ni mogel nikogar. Prišel ga je dušiti dim. Dimnikarski pomočnik Franc Puh je s pomočjo reševalcev iz Mestnega doma, ki so presekali v prvem nadstropju steno in napravili vanjo primerno odprtino, rešil nezvestnega Rihterja. Z umetnim dihanjem so mladeniča spravili k zavesti in odpeljali v bolnišnico.

d Kolesa so ji strla hrbenico. Oni dan se je pripetila v Podlinoglavu pri Sostrem huda nesreča, ki je zahtevala eno smrtno žrtev. 72 letna posestnica Marija Potokar je peljala po klanecu voz, naložen z repo. Vrh klanca se je voz spustil navzdol in podrl Potokarjevo na tla. Kolesa voza so ji šla čez truplo. Starica je dobila težke poškodbe. Takoj so domači telefonirali po reševalni auto iz Ljubljane. Ko so reševalci prišli, je starica že umirala in kmalu nato za poškodbami umrla. Tudi bi bila vsaka zdravniška pomoč brezuspešna, ker so ji kolesa strla hrbenico.

d Enonadstropna lesena hiša je zgorela v Črnem vrhu pri Polhovem gradu. Svoj čas je bila lovski gradič in izvira še iz Valvazorjevih časov. Zdaj je služila stavba za kmetsko hišo. Domačinu je vse zgorelo in imajo veliko škodo.

d Delgi prsti, kratke noge. Pred dobrim tednom je tat ukradel nekemu posestniku v Begunjah pri Cerknici par volov iz hleva. Pa se je skesal, ker jih najbrže ni upal prodati. Prignal jih je proti vasi in spustil. Pa so šli orožniki po sledi za njim in ga res ujeli in pri njem dobili še cel muzej nakradenih predmetov, predvsem orodja. Kakor kaže, mu to zimo ne bo treba biti v skrbeh za stanovanje.

d Kakršno življenje... Tramvajski sprevodnik v Belgradu Dušan Stojić je v sredo umoril svojo priležnico, ki mu je razkopala družinsko srečo, a ga pri tem varala. Zapustivši zakonsko ženo s tremi še nedoraslimi otroci je živel s svojo priležnico, ki ga je znala docela omrežiti in ga zaslužiti. Tako je živel skoraj pol leta. Sam pijanec in razuzdanec je zahteval od svoje priležnice, da živi popolnoma zanj. Ker se to ni zgodilo in se je čutil »prevaranega«, se je odločil, da jo ubije. Po-

P O D O M O V I N I

Ali to niso nerednosti?!

(Iz Savelj.)

So ljudje, ki hodijo v življenju mimo očitih stvari, katerih ne vidijo ali nočejo videti. V našem saveljskem »Strojno zadrugu« je mož, ki vedno zatuje, da ne opazi nobene nerednosti, ki bi jo zagrešilo načelstvo. Kdor še nima dovolj dokazov iz svojih dopisov v »Domoljubu«, da so imeli popolnoma prav vsi oni, ki so izrekli nezaupanje načelstvu, evo novih dokazov, da bo slika čim jasnejša: L. 1921. je občni zbor »Strojne zadruge« sklenil, da si zadruga nabavi lastni elektromotor in voz, na katerega bi se imel motor montirati. Načelstvo je nabavilo zadržni voz, na katerega je načelnik montiral svoj elektromotor, od katerega je saračunal dnevno lepo odškodnino. Načelnikovega postopanja člani niso odobraval, pa so s pisмено vlogo zahtevali sklicanje izrednega obč. zbora. Načelstvo pa je g. L. Kosa, ki je bil ustanovitelj zadruge in prvi načelnik, izključilo, sedem članov, katere je načelnik imenoval glavne ravnarje, pa je moralo plačati po 250 Din ali biti izključeni. Čujte! Radi tega, ker so se člani poslužili po zakonu jim zajamčene pravice in zahtevali red v zadrugi, se jih je imenovali ravnarje ter so morali plačati 250 Din karni ali pa biti izključeni. Še značimejša pa je, da je bilo pismo, s katerim je načelstvo g. Kosu naznanilo izključitev, datirano z 28. apr. 1922, občni zbor se je vršil 30. apr. 1922, a pismo je bilo predano na pošto šele 5. maja 1922. Ko je g. Kos interveniral pri načelniku, zakaj mu ni takoj naznanil izključitve, da bi se pritožil na občni zbor, mu je leta »kakošni« odgovoril: »Ravno radi tega te nisem poprej obvestil, da se nisi mogel pritožiti!« — Od uporabe zadržnih strojev načelstvo računa 15 Din od ene ure. 2. jan. t. l. pa je prejel g. Šitar Ivan plačilni nalog za eno uro dela z zadržnimi stroji, znesek 55 Din. Ker je »matralo načelstvo g. Šitarja izključeni«, ga je mislilo »pritisniti«, kar sem pa podpisani preprečil in je g. Šitar plačal samo 15 Din. Najznačilnejše pa je sledeče: 24. febr. t. l. sta plačala po položnici Zveze slov. zadrug za Strojno zadrugo v Savljah gg. Mrhar Ign. in Škerl Marijana, ostanek računa za gonilni tok. Zveza slov. zadrug v Ljubljani je obvestila 27. febr. t. l. »Strojno zadrugo«, da sta gori imenovana nakazala zanj 90 Din. 6. marca, ko je že načelnik vedel, da sta računa plačana, (e osebno pozval Škerljevo, naj plača, ali jo bo ložil. Le-ta mu je odvrnila, da je že 24. febr. plačala po Zvezi slov. zadrug ter da hrani doma potrdilo o plačilu. 12. marca je obema pisal pravni zastopnik »Strojne zadruge«, naj plačata, ker sicer ima nalog vložit tožbi napram njima. Obadva sta takoj obvestila pravnega zastopnika, da sta že nakazala »Strojni zadrugi« po Zvezi slov. zadrug 14. aprila sta pa dobila obadva od okr. sodišča v Ljubljani tožbi »Strojne zadruge« v Savljah. Ker sem podpisani videl, da hoče načelstvo s tožbo

iskal jo je v službi, kjer je služila kot kuharica, planil proti njej in ji zabodel nož globoko v srce. Zenska se je zgrudila mrtva na tla. Po krvavem dejanju je šel ubijalec do prvega orožnika na ulico in mu povedal, kaj je storil.

Sadni ogled v Naklem pri Kranju. Sadjarska podružnica v Naklem priredila v nedeljo dne 9. novembra t. l. v šoli v Naklem sadni ogled. Namen ogleda je upoznati kmetske sadjarje s sadnimi sortami vobče, predvsem pa s sortami po določenem novem sadnem izboru in pokazati vse tiste sorte, katere treba s pomočjo precep-ljanja odstraniti iz sadovnjakov, ker ne odgovarjajo ne za domačo in ne za kupčijsko rabo. Ogled se otvoril že v soboto ob 3. uri popoldne in bo odprt v nedeljo celi dan. V nedeljo 9. t. m. ob 3. uri popoldne bo predaval pri sadnem ogledu strokovni pomočnik Alfonz Zdolšek o sadjarstvu.

doseči dvakratno plačilo ali kaj, sem preprečil, da res tega nista toženca storila. Dosegel sem, da je bil pri glavni razpravi dne 18. apr. t. l. toben zahtevek »Strojne zadruge« popolnoma zavrnjen in je morala zadruga plačati vse pravne stroške. Ko sem vprašal ob priliki člana načelstva Ivana Kregarja, zakaj toži načelstvo ljudi, ki so plačali vse in je načelstvo o tem informirano, mi je dal odgovor: »Jaz nič ne vem.« Ali se potem kdo čudi, da bijemo več nego leto dni boj z načelstvom Strojne zadruge v Savljah. — I. Š-j.

Novice.
(Kamnik.)

Društvo »Kamnik« je priredilo s sodelovanjem fantovske Marijine kongregacije v nedeljo, dne 28. oktobra 1930 »Mladinsko akademijo«, katere so se udeležili v častnem številu prijatelji katoliške misli in naše mladine. — Fantje-novinci po večini, — so nastopali dobro sigurno, živeli so se posebno v igro, ki je res mnogo zahtevala: zulo pa je občinstvo odneslo prav dober »tis o naših fantih. — Smrtna kosa. V cvetu mladosti je pred kratkim tukaj podlegel eno leto trajajoči pljučni bolezni Franc Nograšek, tih in miren fant, član našega Apesiolesta mož, po poklicu zidarški pomočnik na Kosiških pri Kamniku. Odkar je prišel od vojakov, je pokakšjeval, a posebnega zdravljenja ni dopustil, češ da noče biti nikomur v nadlego! Časten mu bodi spomin! — Pa večni pokoj njegovi duši!

Avtomobilsko-kolesarska nesreča.
(Črni graben.)

Iz Blagovice se je na praznih Vseh svetnikov peljal proti Krašnji gostilničar Nakret Janez. Na klanecu, ki je zelo nevaren, se je peljal imenovani na kolesu z precejšnjo bržino navzdol. Nasproti je pridrvel avto z veliko hitrostjo. Kolesar in avto. mobil sta se začela izogibati drug drugemu in to je bil vzrok nesreče. Nakret se je zaletel s kolesom v avto. Vrglo ga je v debelo šipo avtomobila, kolo se je razbilo popolnoma. Telesne poškodbe so velike, zlasti po rokah in glavi. Avto je nesrečneža takoj odpeljal v bolnico v Ljubljano.

Iz društvenega življenja.
(Preska pri Medvodah.)

Naše prosvetno delo prav pridno napreduje. Tekom leta smo prenovili društveni dom. Tudi oder smo razširili in poglobili ter ga opremiti s najpotrebnejšimi kulismi. Sedaj pa smo napeljali v dom tudi električno razsvetljavo. Samo oder šteje 29 žarnic. Imamo tudi stikalo za kino in skioptikon. Seveda nas vsa ta naprava stane mnogo denarja, pa delo in trud pridnih članov in članke, katerih šteje društvo 130 — bo pridobilo denar, ter bo naš dolg kmalu poravnal. — Ravnokar smo naštevirali lepo Finžgarjevo igro »Divji lovec«.

d Pri zaprtju, motenju prebave, gorečici, navalu krvi, glavobolu, splošnem slabopočutju vzemi na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice. Po izkušnjah na klinikah za notranje bolezni je »Franz-Josef« voda zelo dobrodejno odvajalno sredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

d Voščne oltarne sveče vseh vrst, zvitke, sveče za božična drevesca, nagrobne lučice, sveče za hišno rabo, kadilo itd. priporoča svečarna »Pax«, Ljubljana, Celovška cesta št. 4.

d Nagrobne spomenike najceneje in v najnovejših oblikah dobite pri kamnoseško-kiparskem podjetju Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

★ Nič ni nemogočega na svetu — pravijo ljudje. Mi pa kljub temu pravimo, da je nemogoče pravilno prati brez mila. Nemogoče je tudi zamenjati priznano terpentinsko milo Gazele s kakim drugim milom.

Nastopili bodo sami mladi igralci, začetniki. Vabimo vas, da obiščete v nedeljo, 9. novembra ali 16. novembra ob 3 popoldne društveni dom. Prvo letošnje kino-predstavo bomo imeli zadnjo nedeljo v novembru popoldan. Predstavljal se bo film: Modri slon Nuri. Mladavčeva prireditev se vrši 7. dec. po krščanskem nauku. Z ljubko otroško igrico bomo sprejeli svetnika v svojo sredo, ki bo obdaril pridne otročiče. — Društvena knjižnica dobro deluje. Ima že 300 knjig, letos pa bomo nakupili še nekaj novih. — Predsednik društva je naš g. župnik, kateri je že tekom par let, kar je tukaj mnogo pripomogel k napredku naše župnije. Njegovemu trudu se imamo zahvaliti, da je cerkev v električni luči, njegovi res poštirovalni skrbnosti, da smo dobili tako lepe orgle. Lepota hiše božje mu je nad vse! Veliko vso to je že zbral in upajmo, da bo tudi nameravani koncert z znatno vso to pripomogel k odplačilu orgel.

Prepotreben vodovod.

(Velešovo — Praprotna polica.)

K zadnjemu dopisu iz Velešovega dostavljamo tole: Tistim, ki si žele vodovod zgraditi in sami plačati, ne more nihče braniti in onemogočiti. Kdor bi bil proti temu, naj mu le vrata pokazuje. Tudi tistim naj jih pokažejo, ki vodovod hočejo imeti in ne sami plačati. Da ga pa ni toliko časa in če ga še ne bode, je pa vzrok, ker je zato treba: denarja, denarja, denarja. — Letovišarje vabimo, imamo ob cestah dobre studenčnice. V vsaki, ki je za vodo najlažja pa navadno ne prihajajo letoviščarji. Bolj ko solca in zraka menda tudi nismo potrebni vodovoda. Vodovoda ni, pa so letos celo leto v vsaj fari od 600 prebivalcev samo trije umrli. Zdrav kraj je pri nas, kajne! Elektrike še tudi nimamo, ta je potrebna. Dopisnik zadnjega dopisa bi rekel, bolj ko solca, solne svetle podnevi, elektrika pa ponoči.

Prenovljenje župne cerkve.

(Peče pri Moravah.)

Tekom letošnjega leta se je pri župni cerkvi sv. Jerneja v Pečah izvršilo mnogo popravil. Prenovil se je križev pot, kateri je bil slovesno blagoslovljen prvo nedeljo sušca. Pokrila se je cela cerkev s pocinkano pločevino. Pokrival je domači

klepar Anton Prosenč meseca sušca in aprila. Uredilo in olepšalo se je pokopališče okrog cerkve. Prebarvala se je pločevinasta streha na zvoniku. Prebelil se je zid zvonika in zid cerkve od znanj. Prenovili so se v cerkvi vsi oltarji in prižnica. Glavno delo pa je bilo slikanje cerkve v notranjščini. In tu ni treba lepote cerkve hvaliti, ker se hvali sama. Kdor koli pride pogledat, vsekemu je všeč. Najlepše je pa to, da se prenovljeni oltarji lepo ujemajo s cerkveno slikarjo. Vsa čast slikarskemu mojstru g. Križnarju, ki je pokazal svojo spretnost in umetniški talent. Natančen popis poslikane cerkve je priobčil »Slovenec« dne 8. okt. t. l. Vse delo je bilo izvršeno do žegnanske nedelje.

Polar.

(Crni wh.)

Dne 29. okt. ob pol desetih je nastal ogenj v Črnom vrhu št. 18, pri »Bošnjaku«. Bila je to enonadstropna lesena hiša, bivši lovski gradič, katere je služila za stanovanje. Domačin je zgorela vsa obleka, orodje, oprava, žito. Ker je bila hiša lesena in suha, je bila takoj vsa v ognju. Paša pa je po velškem naporu ostal hlev z živino vred nedotaknjen. Kako je ogenj nastal, še ni znano. Tudi škoda še ni precenjena. Je pa velika.

Razne novice.

(Reteče.)

Pri nas dobimo v kratkem elektriko. Ako bo šlo vse po sreči, nam za božič že zasveti. To bo velika pridobitev za našo vas. — V nedeljo dne 26. okt. je bil občni zbor prosvetnega društva. Iz poročil so se člani lahko prepričali, da je društvo dobro delovalo. Izvoljen je bil stari odbor. Iz poročila knjižničarja pa se je videlo, da se pri nas vedno manj bere. Število izposojenih knjig se leto za letom kreči in bo kmalu prišlo na mrtvo točko. Da pa se ne bo kaj takega zgodilo, vas vabimo sedaj v zimskem času, da pridete in vzgledate za zaklad, ki je skrit v dobri knjigi. Posebno fantje in dekleta! — Trije fantje so se okorajšili in prevzeli kolportaržo Slovence. Vsako nedeljo ga bodo prodajali po hišah. Ker je Slovenec zelo poceni in jako lepo urejevan list, zato naj ga prav vsak kupi. Prinašal bo pa tudi iz našega kraja ob časa do časa razne važne in zanimive stvari

in bo tako še veliko bolj privlačen za naš kraj. — Društvo se pripravlja na igro Kovarstvo in ljubezen. — Ko se zopet kaj nabere novic, se pa zopet oglašimo.

Naše društvo.

(Št. Vid pri Stični.)

Navadno začnemo pri nas društveno sezono že oktobra. Letos smo se nekoliko zakasnil radi naprave novega gledališkega odra. Že prej smo imeli oder, toda ta ni odgovarjal potrebam. Zato smo dobili dva strokovnjaka g. Magoliča, slikarja, in g. Kralja, mizarja; oba delujeta pri ljubljanskem gledališču. Napravila sta toliko kulise, da lahko odalej vprizorimo že večje predstave. Tudi odreska razsvetljava je vsa drugačija kot prej. Seveda je stalo to 17.000 Din. Prvič nastopimo na novem odru v nedeljo 9. nov. z ljubko igro »Materinsko srce«. Domačini in okolišani pridite pogledat!

Razno.

(Sv. Jurij pod Kumom.)

Če hočete videti slabo cesto, pojdite enkrat od sv. Jurija do Kolčevega mlina. Ta je posebno sedaj v tako slabem stanju, da se Bogu usmili. Z vozom in živino sploh ni mogoče po cesti. Človek je po noči v smrtni nevarnosti. Kanali so vsi zamaseni in neomeženi, voda teče kar po sredi ceste. Če že zaradi sebe nečemo, popravimo cesto zaradi tujcev, da se ne bodo norčevali iz nas. Poklicane oblasti, kje ste? Zganite se! — Še nikoli ni bilo naše pokopališče tako lepo okraшено kot letos. Celo vrsto novih spomenikov so postavili. — Šolo bodo tudi popravili. Postala bo šestrazredna. Plačnili bomo 60.000 Din.

Prosveta.

(Št. Rupert na Dol.)

Naš prosvetni oder se je po poletnem počitku zopet odvil in otvoril sezono v nedeljo z veseligrno »Utopljeno«. Igra je uspela, ko se nismo nadejali. V prvi vrsti gre priznanje igravcu vloge — Buča, ki je publiko zabaval, da se mu je res iz srca nasmejala. Pa tudi drugi: Smola, Stefan kapitalist, Katrica, so rešili vloge nad vse lepo. Samo en pogrešek je bil, nekateri igralci so se vlog premalo naučili. Želimo, da nas zopet kmalu

45

RAZNO

V berlinskem prirodopisnem muzeju imajo posebno vrsto rib. Kadar grozi nevarnost, tedaj pogoltna samica svoje mladice in zbeži. Ko nevarnost mine, pridejo mladice zopet skozi žrelo zdravi in živi ven.

Slabo stran pokažejo velike kobolice, tako zvana bogomolilke, ki žive tudi pri nas. Ko namreč samec samico oplodi, tedaj je konec z njim. Samica svojega družeta kratkoma požre.

Asirski kralj je vzel s seboj na lov nekega Gobrija. Nasproti jima pride razdražena medvedka. Kralj nastavi lok, a ne zadene zver. Gobrija ustrelji in jo ubije takoj. Kralj obledi od jeze, grize se v ustnice in molči. Nato ju sreča lev. Kralj zažene sulico, pa ga ne zadene. Gobrija pa pobije leva. Sedaj se razsrdi kralj in s sulico prebode zvestega spremljevalca Gobrija. Hvaležen bi bil moral biti častihlepni vladar, da ga zver nista raztrgala, namesto tega se pa jezi in umori.

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

In tedaj me gotovo Arthur in gospa Milligan ne bosta več marala. Njihovo prijateljstvo zame bi ugasnilo. Še spomin name, bi jima bil mučen! Arthur naj bi se igral z najdenčkom, bil naj bi njegov tovariš, njegov prijatelj, da, skoraj njegov brat!

Bil sem ves potr. Eospa Milligan me je prese-nečeno gledala in hotela je od mene pojasniti, a nisem se upal odgovoriti na njena vprašanja. Ker pa je mislila, da sem gotovo tako razburjen vsled skorašnjega prihoda svojega gospodarja, ni več silila vame.

K sreči se je vse to godilo zvečer, malo predno smo šli spat. Kmalu sem se lahko umaknil radovednim Arthurjevim pogledom. Zaklenil sem se v svojo sobico s svojo skrbjo in s svojim pomislekom.

Bila je to moja prva nemirna noč na »Labodu«, bila mi je strašna, dolga in vročična.

Kaj naj storim? Kaj naj rečem?

Nisem našel izhoda.

Ko sem stokrat obračal iste misli na vse strani in potem, ko sem se odločil za največja protislovja, sem sklenil, da ne bom ničesar ne rekel ne storil. Če ne bo drugače, se bom udal temu, kar bo prinesla usoda.

Morda me Vitalis ne bo pustil od sebe in tedaj ne bo treba razkrivati resnice.

In tako sem se bal te resnice, tako strašna se

mi je zdela, da sem nazadnje še želel, da Vitalis ne sprejme ponudbe gospe Milliganove.

Brez dvoma bom moral proč od Arthurja in od njegove matere. Morda ju celo nikdar več ne bom videl. Toda ne bodo ohranili vsaj grdega spomina name.

Tri dni potem, ko je gospa Milligan pisala mojemu gospodarju, je prišel odgovor. V nekaj vrsticah je Vitalis povedal, da se bo odzval vabilu gospe Milliganove in da bo prišel z vlakom v Cette prihodnjo soboto ob dveh.

Prosil sem gospo Milliganovo dovoljenja, da smem na kolodvor, kamor sem ga šel čakati s psi in z Joli-Coeurjem.

Psi so bili nemirni, kot da že nekaj slutijo. Joli-Coeur ni kazal zanimanja. Jaz pa sem bil silno razburjen. Saj se je imelo v kratkem odločiti moje življenje! Oh kako bi bil, če bi si upal, prosil Vitalisa, naj ne izda, da sem najdenček.

Toda nisem si upal in čutil sem, da ne bom nikdar mogel izgovoriti besede: »Najdenček!«

Sedel sem v vogal na kolodvoru, držal sem pse na vrvi in stiskal Joli-Coeurja pod suknjo in čakal, ne da bi prav vedel, kaj se godi okrog mene.

Psi so mi naznanili, da se bliža vlak in spoznali našega gospodarja. Nenadoma so me potegnili za seboj in ker nisem dobro pazil, so mi ušli. V teku so veselo lajali in skoro sem jih videl skakati okolu Vitalisa, ki se je pojavil v svoji navadni opravi. Capi sicer ni bil tako vitek kot njegovi tovariši, a bil je tem urnejši in je skočil svojemu gospodarju v naročje, medtem ko sta se Zerbino in Dolce oprijela njegovih nog.

Sedaj sem se še jaz približal Vitalisu, ki je po-

razveselile s slabišimi prireditvami in pokažete, da tudi St. Rupert napreduje. Bog vas živi.

Ob 25letnici učiteljstva. (Krka ob Stični.)

Letos je preteklo četrto stoletje, odkar učitelje pri nas gđu. učiteljica Marija Strausova. Dolga doba je to, posebno pa še v življenju vaške učiteljice. Priča nam ne samo o poštovanosti in vztrajnosti, ampak tudi o ljubezni do ljudstva, prireditelji, katere so se udeležili mnogostevni zastopniki. Dvorano je napolnilo občinstvo in je tako najlepše dokazalo svojo hvaležnost in ljubezen do slavljence. Pozdravila jo je mladina, govorila je g. nadzornik o pomenu jubileja, g. upravitelj je ubral spomine, v imenu občine je častil g. župan in ji izročil diplomu častnega občanstva. Častital ji je tudi zastopnik posojilnice. Vsi zastopniki so ji poklonili darila. Sledilo je petje in otroška igrice, ki je vsem zelo ugajala. Bil je zares lep praznik za našo faro. Naj na tem mestu javno pohvalim složnost in pripravljenost vseh. Saj se je na ta način najlepše izkazala hvaležnost gđu. slavljence, ki že odih 25 let poštovanosti in ljubezni vzgaja našo mladino. Gospodino učiteljico pa naj ohrani Bog še mnogo let!

Prvi sneg in njegove žalostne posledice. (Košček nad Cerknico.)

>V dne 25. t. m. in v noči od sobote na nedeljo je zapadel pri nas prvi sneg in sicer 30 cm debelo ter je zapustil po sadnih vrtovih žalostne posledice. Polomil in uničil je vse sadno drevje, posebno pa je trpelo koščicevo drevje. Pogled na opustošene vrtove nudi žalostno sliko. Izgleda, kakor da bi po teh krajih pred par urami viharla boja vihra. Drevje, še pred nekaj urami tako lepih vrto, leži sedaj polomljeno vse križem po tleh in le še kako posamezno drevo in osamljena veja in pa šori polomljenih dreves streljo žalostno proti nebu. Najbolj prizadeta sta v občini Begunje vasici Košček in Dobce in občina sv. Vid nad Cerknico s svojo okolico.

Prosvetno društvo na Črnučah uprizaro v nedeljo, 9. t. m. ob treh popoldne naravno igro »Drvi lovec«. — Vaj vabljeno.

stavil Capija na tla ter me pritiskal nase. Prvikrat, da me je objel ponavljajoč bečede:

>Pozdravljen, ubogi dečko!

Moj gospodar sicer ni bil nikdar strog z menoj, a tudi nikdar ni bil nežen. Zato take ljubezni nisem bil vajen. Ganilo me je torej in solze so mi stopile v oči, ker sem bil sploh v ganljivem razpoloženju.

Gledal sem ga in zdela se mi je, da se je v leči postaral. Hrbet mu je bil sklonjen, obraz bled in ustnice so izgubile barvo.

>Kaj ne, izpremenil sem se, dečko moj, mi je rekel. Ječa je slabo zavetišče, dolgačas in grda bolezen, a zdaj bo vse bolje.

Potem je prešel na drugo:

>Kaj pa je z ono gospo, ki mi je pisala? Kje si jo pa spoznal?

Tedaj sem mu pripovedoval, kako sem našel »Laboda« in kako sem od tedaj živel pri gospej Milliganovi in pri njenem sinu. Vse, kaj smo videli in kaj smo delali.

Pripovedoval sem na dolgo in široko zato, ker sem se bal, da bom moral nazadnje govoriti o oni strašni stvari. Nikdar ne bi mogel povedati svojemu gospodarju, da bi ga rad zapustil zato, da ostanem pri gospej Milliganovi in pri Arthurju.

Toda do tega priznanja ni prišlo, ker sva dospela do hotela, kjer se je nastanila gospa Milligan, predno je bilo moje poročilo končano. Sicer pa mi Vitalis njenega pisma sploh omenil in tudi predlogov ne, katere mu je gospa Milligan brez dvoma stavila v pismo.

Ko sva vstopila v hotel, je vprašal:

>Ali me gospa pričakuje?

>Da, popeljem Vas v njeno stanovanje.

Belokranjski kotiček.

Tudi pri nas je bil vihar.

Veepoved se šopirijo, kakšne viharje in nalive so imeli v oktobru. Pa tudi mi smo tako zaostali, zakaj tudi v Beli Krajini se je zgodilo marsikaj. Vse povsed je bilo videti podrite kolce, ki so se zrušili pod težo moirne aje in pod silo nevihte. Kot »kocovska vojak« je bilo videti preko polja.

V Semiču je bilo pa še huje. Tam je 25. okt. močan piš prevrnil župniški kozolec, tako da je sedaj v ruševinah vsa farovška domačija, zakaj samo kozolec je veljal dostoj za trdnega.

Sneg pa debel... Žalostno so jo ubirali v ponedeljek 27. okt. zjutraj avtomobili od »vater« nazaj proti južnemu solcu. Na prehodu čez Gorjance (e zapadel tako debel sneg, da ga z avtom bi bilo mogoče preiti). Šele čez dan so z vozovi in lopatami preirgali beli zid. Avtomobili so noli še tri dni smežene spomine z Gorjancev na severni jazi.

Trojčki. Na Ravncih pri Suhorju so bili pa jeni ni bilo sojeno dolgo zemeljsko življenje, zakaj že drugi dan po rojstvu so jih ponesli vse tri v eni kusti k skupnemu počitku pri sv. Jakobu na Suhorju.

Radovski gospod so oboli. Sicer je tega že precej časa, pa ker bolezen le ne odneha, naj zve to žalostno novico tudi druga slovenska javnost. Upamo, pa, da bo bolezen skoro odlegla, ker je najhuje že prestano.

V Podzemlju smo dobili novega g. župnika. Ker pa je težko na novo začeti gospodarsko brez sredstev, so se g. župnik obrnili do faranov za prostovoljno pomoč v žitu. V naši lani namreč g. duhovniki nimajo bira. Tu pa se oglašajo gospodov, češ, da so prostovoljni darovi prepovedani. A naš g. župnik imajo vseeno za seboj ogromno velično faranov, ki imajo dobro srce in odprte roke.

Vreče. Kdor rabi vreče kupi jih nalcenje pri tvrdki: **Mirko Mlakar** Ljubljana - Slomškova ulica št. 11

Radio.

Vank delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Dnevna vesti, 13.00 Čas, plošče, borza, 17.30 Radio orkester, 22.00 Casovna napoved in poročila. — Četrtek, 6. nov.: 17.30 Otroška ura, 18.00 Ob 10-letnici društva slepih, 19.00 Srbohrvaščina, 19.30 Splošna geologija zemlje, 20.00 Vzgoja otroka, 20.30 Orgelski koncert magr. Stanke Premra, 21.30 Arij Bacha in Händla, poje ga. Cirila Skerlj-Medvedova. — Petek, 7. nov.: 18.30 Gimnastične vaje, 19.00 Francoščina, 19.30 Gospodinja ura, 20.00 Operetna glasba, izvaja Radio-orkester. — Sobota, 8. nov.: 17.30 Plošče, 18.00 V dolini gradov, 18.30 Radio-orkester, 19.30 Angleščina, 20.00 V stoletju tehnike — filmska kultura, 20.30 Preno iz Belgada: opera. — Nedelja, 9. nov.: 9.30: Preno cerkvene glasbe, 10.00 Versko predavanje, 10.20 Gloga in drugi (Murnik), 10.45 Šah, 11.00 Radio-orkester, 12.00 Tedenski pregled, 15.00 Kmetijsko predavanje, 15.20 Kmetijski nasveti, 15.30 Radio-orkester, 16.00 Zabavno čtivo, 16.30 Radio-orkester, 17.00 Kje je meja — v celotiga (Ljubliki oder), 20.00 Samospevi ge. Bernot-Golobove, slagerje poje g. Premič, Havaljazz. — Ponedeljek, 18.30 Italijanshina, 19.00 Poljskna, 19.20 O kruhu in mlinskih izdelkih, 20.00 Preno iz Prage. — Torek, 11. nov.: 18.30 Ali so nizke cene blaga nesreča? 18.00 Nemščina, 19.30 Vremeslovje, 20.00 Večer konservatoristov: gđu. Marijeta Mleku in Dra ga Sok, g. Cvetko Svigel. — Sreda 12. novem. 18.30 Literarna ura, 19.00 Ruščina, 19.30 Socialna gospodarska zgodovina Sloveštva, 20.00 Preno iz Zagreba.

n Naši odri! Ako hočete nuditi veliko priščine in nepriljene zabave obiskovalcem Vasilih predstav, uprizarjate 10 Gramovnih kupitov, ki so polni najzabavnejše vsebine. Prirejani so za 1 glas s klavirjem ali harmonijem, deloma so tudi dramatizirani. Vsečina je: Vojak prostoroček, policaj, dimnikar, krojač, čevljar, pri zobnem zdravniku, Sloveški zverinjak, v parku in dekluka želja. Cena zbirki je 26 dinarjev in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

>Ni potreba. Povej mi le število in počakaj me tukaj s psi in z Joli-Coeurjem!

Kadar je moj gospodar govoril, sem po navadi brez ugovora izvršil njegova povelja. To pot pa sem se drznil prositi ga dovoljenja, da smem z njem k gospej Milliganovi, kar se mi je zdelo povsem pravilno in naravno. Toda s kretnjo me je prekinil in poslušal sem. Ostal sem pri psih na klopi pred hišo.

Tudi oni bi radi šli z njim, toda na njegovo povelje, naj ne vstopijo, so se tako malo uprli kot jaz. Vitalis je znal poveljevati.

Zakaj neki me ni pustil s seboj k gospej Milliganovi, sem se vprašal in obračal vprašanje na vse strani. Predno sem našel odgovor, se je že vrnil.

>Poslovi se od te gospe! mi je rekel, »počakam Te tukaj, v desetih minutah greva.«

Toliko, da nisem padel vznak.

>No, kaj me nisi razumel? me je opomnil čez nekaj minut. Kaj stojiš ves zateleban. Le urno!

Ni bila njegova navada, da bi trdo govoril z menoj in odkar sem bil z njim skupaj, še ni tako trdo govoril.

Vstal sem, da slepo in brez umevanja izvršim njegovo povelje. Toda po nekaj korakih, ki sem jih storil proti stanovanju gospe Milliganove sem se ustavil in vprašal:

>Ali ste rekli — — —

Rekel sem, da Te potrebujem in da tudi Ti mene potrebuješ. Da torej nisem pri volji, odpovedati se pravici, ki jo imam nad Teboj. Pojdi in vrni se kmalu!

To me je nekoliko ožunačilo, ker sem bil tako pod vplivom svoje misli, da sem najdenček, da sem mislil, da moramo zato v desetih minutah oditi, ker je moj gospodar izdal tajnost mojega pokolenja.

svojeja rešitelja! Žalostno pa resnično, da se dogaja tudi dandanes podobno.

Sodnik (obtožencu): Tako. Sedaj pa mislim, da vas zadnjikrat vidim tukaj. — Obtoženec: Kaj, gospod sodnik, mar gresite že v pokoj?

Elektrika proti komarjem. Letošnje poletje so se pojavili komarji posebej v izrednih množinah. Tako na Dunaju. Oblasti jih skušajo zatreti na vse mogoče načine: najzanimivejši bo tisti, ki ga uporabljajo za uničevanje komarske nadloge v kopalnicah. Dunajska občina si je nabavila tri priprave, ki sličejo ogromnim mislim pastem iz žitne mreže. V sredi pasti gori močna električna luč, ki privablja neprijetne žuželke, skozi žitno mrežo pa teče močan električni tok, ki jih ubije, čim se je dotaknejo. Nova metoda pobijanja komarjev se je baje že izvršno obnesla.

Lepotni saloni za pse. V Barceloni na Španskem so te dni otvorili pravcat salon za nego pasje lepote. Zavod je opremljen s kopalnicami, prhami, oddelki za masažo, z električno obratujočimi stlačnicami (pri ljudeh bi bile brivnice) itd. Četrtonož-

Zlatorog-terpentinovo milo

varuje vaše perilo.

Srečna roka

najde vedno najprimernejše tudi pri negi zdravja. Imamo ljudi, ki se jim posreči, da ostanejo zdravi celo življenje. Mnogo ljudi rabi že nad 34 let Fellerjev pristni lepo dišeči Elsalfluid, da se obvarujejo proti mnogim obolenjem in znajo z njim koristiti tudi drugim ljudem pri revmatičnih, protin-skih, nervoznostnih bolečinah, pri bolečinah v hrbtu in križu, trganju, bod-ajih, glavni in zobobolu, slabih mišicah in pri drugih boleznih olaj-sati bolečine in odvrniti bolezni.

Storite enako, poma-galo bo tudi Vam.

To zdravilo in znanje slovito domače sredstvo in ko-smetikum dobite v lekarnah in zadevnih trgovinah v poskusnih steklenicah po 6 Din, dvojnih a steklenicah po 12 Din ali velikih steklenicah po 26 Din. Po pošti 1 zavo-j z 9 poskusnimi, ali 6 dvojnimi ali 2 velikimi stekleni-cama 62 Din, več takih zavojov mnogo ceneje. Po pošti se naroča pri

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA
Elsatrg 16. — Savska banovina.

V vsako hišo Domoljuba!

46

ci ostavljajo ta zavod le-po počesani, frizirani, par-femirani in s poliranimi kremplji. Kaj bi rekli ne-ki ljudje, če bi se jim tako dobro godilo?

Metulji v višini 5000 metrov. Angleški turisti na Himalajo so naleteli na neki ravnici v višini 5000 m nad morjem cel roj visoko gorških metuljev, ki so veselo frfotali po zraku ne zmeneč se za silovit mrz. Udeleženci so ujeli nekoliko teh me-tuljev. Metulji imajo me-to prahu na krilih zelo gosto dlako, ki jih varuje pred mrazom. Dlaka je tako gosta, da nalikuje skoraj umetno napravlje-ni klobučevini.

Cerkev ne more dati človekovemu življenju vi-šje in plemenitejše sme-ri, če se podvrže njene-mu vplivu za pol ure ko-maj enkrat na teden.

Zdravilo za častitljivo starost. L. 1586. je umrl župnik Anton Hasch, star 125 let. Vprašan, kakšno zdravilo je rabil, da je dosegel tako častitljivo starost, je odgovoril: »Ni-kdar nisem pustil v hišo treh zloglasnih žensk: je-ze, nasladnosti in pija-nosti.«

Tinca: »Pravijo da če povžiješ na dan po eno čebulo, potem ni potreba zdravni-ka blizu.«

Minca: »Da, ampak potem tudi nobe-nega drugega ne bo blizu.«

»Moji dekl res lahko popolnoma za-upam. Tudi če sem tri dni zdoma, vem kaj bo delala.«

»To je pa res čudno. Kaj pa počenja na primer zdajle?«

»Nič.«

»Mina, ali je kopelj pripravljena?« je vprašala gospodinja svojo služkinjo.

»Vse je pripravljeno, razen vroče vo-de,« se je glasil odgovor.

»Kaj pa je z vročo vodo, Mina?«

»Mirzla je še,« je zarežala Mina ter odšla.

Učiteljica je razlagala učencem po-jem o ljubezni do bližnjega. »In dolžnost vaša je, da vsak dan vsaj enega človeka napravite srečnega. No, Mihec, ali si ti storil tako?«

Ko sem stopil v sobo h gospej Milliganovi, sem našel Arthurja vsega v solzah in njegovo mater sklo-njeno nad njim, da ga potolaži.

»Kaj ne, Remi, da ne greš?« je vzkliknil Arthur.

Gospa Milligan je odgovorila namesto mene, raz-ložila je, da moram ubogati. Rekla je z glasom, ki mi je izvalil solze v oči:

»Prosila sem Vašega gospodarja, da Te smemo pridržati pri sebi, pa ni dovolil in ni se dal omajati.«

»To je zloben človek!« je vzkliknil Arthur.

»Ne, nikaar ni zloben, je ugovarjala gospa Milli-gan, potrebni ste mu in potem mislim, da Vas ima tudi v resnici rad. Sicer pa je govoril kot pošten človek in nekako zvzvičeno nad svojim položajem. Le poslušajte, kaj mi je odgovoril, da pojasni svojo od-klonitev: »Ljubim tega otroka in tudi on me ljubi. Trda življenjska šola, ki jo doživlja z menoj, mu bo več koristila kot položaj prikritih uslužbenosti, v ka-terem bi živel pri Vas. Res je, da bi mu nudili pouk in vzgojo, res je, da bi izobilili njegov duh, a njego-vega značaja nikdar. Ne more biti Vaš sin, rajši naj bo moj. Bolje bo zanj, nego da postane igrača Vašega bolehnega otroka, naj si bo še tako nožen in še tako prijazen. Tudi jaz ga bom učil.«

»Saj vendar ni Remijev oče!« je vzkliknil Ar-thur.

»Res, da ni njegov oče, a njegov gospodar je in pravico ima nad Remijem, ker so mu ga starši izro-čili. Zaenkrat ga mora torej Remi služiti.«

»Nočem, da nas Remi zapusti!«

»Zaenkrat mora iti z gospodarjem, toda upam, da ne bo za dolgo. Pisali bomo njegovim staršem in z njimi se bomo sporazumeli.«

»Oj nek sem zavpil.

ZAHVALA. Podpisana izrekava pristrčno zahvalo vsem, ki ste pokazali toliko sočutja ob tragični smrti naše drage

JOZEFE.

Posebej še obema gospodoma, župniku in kaplanu, za milo skrb in udeležbo pri pogrebu, pevkam družbenicam za lepo petje pred hišo in v cerkvi, g. Korbunu Venceslavu in njegovemu pevske-mu zboru za ganljivo žalostinko na grobu, tretjemu redu in Marijini družbi za lepe vence, in sploh vsem znancem in prijateljem, ki ste nama v teh težkih urah lajšali težo bremena. Bog bodi vsem plačnik! Blago pokojnico priporočava v molitev.

Raka, dne 27. oktobra 1930.

Alojz in Ana Malenšek, brat in sestra.

Pomlajenje v 24 urah

je dosegla glasom zahval-nice gospe Dr. A., Praga: »Onih 10 lončkov EROS-kreme, ki ste mi jih poslali, sem morala odstopiti svo-jim znankam. Moje obraz je dobral reklama za vašo kre-mo, kajti kljub svojim 40 letom sem lepa in mlada. EROS-krema odstra-njuje naglo in zanesljivo mozoljčke, soj edce, brada-vica, pego, rdeč nos, rujava madeže. Solčno pogo. Jamstvo: Denar se vrne, če ni uspeha. Cena 12 D; 8 lončki 25 D, 6 lončkov 40 D. Dr. Nik. Kemény, Košice C, poštal predal 12/E 27, Češko-Slovaška

F. ge in brinie

za žganjekuho, v najboljši kvaliteti, nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana, Gospodrska cesta 3.

»Zakaj ne?«

»Oh, ne, ne, lepo Vas prosim!«

»Toda drugega sredstva ni, dete moje!«

»Lepo Vas prosim, ne!«

Če ne bi bila govorila gospa Milligan o mojih starših, bi bil za slovo gotovo rabil več kot onih deset minut, katere mi je bil dovolil moj gospodar.

»V Chavanonnu so, kaj ne?« je nadaljevala gospa Milligan.

Brez odgovora sem se približal Arthurju. Objel sem ga in večkrat sem ga poljubil z vso bratovsko ljubeznijo, ki sem jo čutil do njega. Potem sem se iz-trgal iz njegovega slabotnega objema in stopil pred gospo Milliganovo. Pokleknil sem prednjo in ji po-ljubil roko.

»Ubogo dete,« je vzdihnila in se sklonila nad menoj.

In poljubila me je na čelo.

Hitro sem se vzravnil in stekel k vratom.

»Arthur, vedno Te bom ljubil, sem vzkliknil z glasom pretrganim od ihtenja, in tudi Vas, gospa, ne bom nikdar pozabil.«

»Remi, Remi!« je vikal Arthur.

Toda ničesar nisem več slišal. Zunaj sem bil in zaprl vrata za seboj.

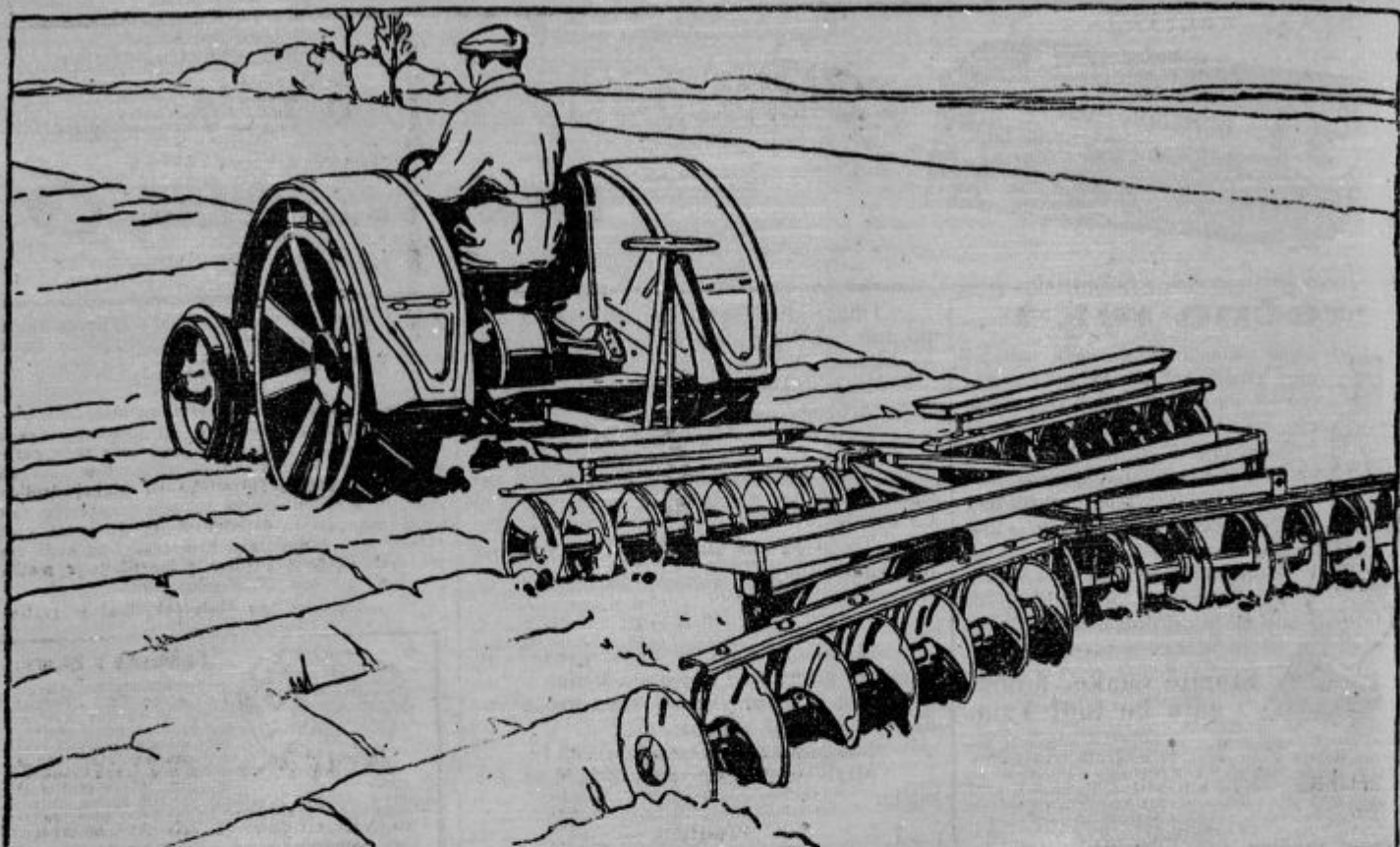
Minuto pozneje stal pri svojem gospodarju.

»Napreji!« je velel.

In zapustili smo Cetto po Frontignanski cesti.

Tako sem se ločil od svojega prvega prijatelja in se vrgel v nove doživljaje, ki bi mi bili lahko pri-hranjeni, če se ne bi strašil neumnega predsodka, čigar žrtev sem bil.

Naročajte „Domoljuba“!

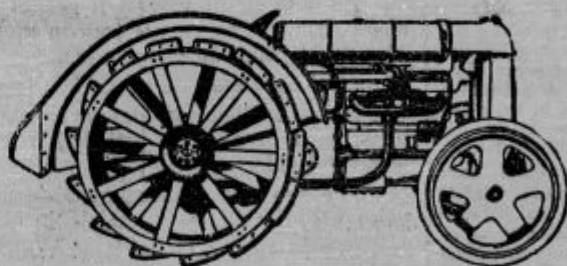
Od oranja do žetve!

Pravi pomočnik kmetovalcu

Znižanje obratnih stroškov je podlaga za povzdigo kmetovalstva. Samo potom motorizirane obdelave zemlje se zamore povečati dobiček ob istočasnem znižanju obratnih stroškov.

Pri vsakovrstnem obdelovanju zemlje zamorete uporabiti Fordson traktor. Pravočasna obdelava prinese mnogo prednosti in prihranka časa, kar zamorete doseči ekonomično in brez truda pri uporabi Fordson traktorja.

Fordson traktor je poceni v nabavi, poceni v obratu, poceni v vzdrževanju, siguran v obratu in iz najboljšega materiala. Mnogim desetisočem kmetovalcev na celem svetu je bilo pomagano z novim Fordson traktorjem.

Nove cene Fordsona!

Fordson traktor z blatniki . . Din. 48.000.—

Fordson traktor brez blatnikov „ 46.600.—

Gornje cene se razumejo za plačilo v gotovini, izprememba istih brez prednaznanila pridržana, franko vsakega zastopnika v Jugoslaviji.

Zahtevajte od najbližjega Ford zastopnika proračun rentabilnosti, čudili se boste prednosti uporabe Fordson traktorja.

LINCOLN

Fordson

FORD MOTOR COMPANY

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovo oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

250 Din na dan

zasluzite v Vašem okraju. Pišite tovarni Persen, Ljubljana, Poštni predal 307. — Znamko za odgovor!

Vajenec za čevljarstvo obrt se sprejme od dobrih starišev takoj ali pozneje. Travnik, Trebnje.

Mizarskega vajenca

iskem iz poštene družine starega od 14—15 leta. Anton Zakrajsek, mizarstvo mojster, Sobotnik 9, p. Vel. Lašče.

Fekuškega vajenca

zdravega, 14—15 let starega sprejemam z vso oskrbo in obleko ter popustom od dostave kruha. — Naslov poveljstva uprava pod št. 12.651.

Mizarskega vajenca

z vso oskrbo v hiši sprejme Ivan Okorn, splošno mizarstvo, — Skofja Loka.

Glazbo doli

zdrav zakonski par (po možnosti s starejšimi otroci, ki lahko že kaj pomagajo) za samostojno oskrbovanje večjega posestva (dvanajst glav živine, par konj), ki leži v hribu blizu kolodvara in šole, med Ljubljano in Litijo. — Pogoji: poštena krščanska družina, katere gospodar je trezen in razumen ter ima veselje do dela in vajen kmetije, gospodinja pa marljiva in ima čut za snago. — Služba trajna. Plačilo v denarju in delež na dobičku. Zeli se priporočilo domačega župnika. Naslov na upravo pod št. 1.346.

Hišec, starejša moč, šiten, kateri se razume tudi na poljedelstvo, in minjše pošteno dekle za hišna in vrtna dela se sprejmeta. Vprašati je pri Franc Majdič, Kranj.

Hiša z gospodarskim poslojem ugodno za gostilno in trgovino na prometnem kraju v bližini Medvode naprodaj za D. 190.000. — Naslov pod št. 12.619.

Spalnica lepo moderno 12 komadov, proda za Din 8000. — Jernej Šitar, Šmihel št. 55.

Pletilni stroji št. 8/70 »IDEAL« se skoraj nov počen narodaj. Sparovec, Podpetec 35, Preserje

Čevljar, pomočnika sprejemam takoj. Dremelj Anton, čevljar, Petrušnja vas, p. št. Vid pri Sliči.

Posestvo, hiše, gospodstva, darška posestva, 35 aralov zemlje naprodaj. Redi se 12 glav živine. Vprašati pri Andrej Knific, Dragočajna 10, Smlednik

Čebele nekaj žnid. in nekaj manjših panjev s čebelami po ugodni ceni naprodaj v mežnariji Trstenik, p. Golnik.

Vajenec se sprejme pod zelo ugodnimi pogoji na novo ali pa če se je že kaj učil. Nastop takoj. Jožef Čadež, čevljar, v Hetrovskih pošta Poljane nad Skofjo Loko.

IZJAVA. Podpisana Ivana Jarc iz Rudnika preključem žaljive besede, ki sem jih govorila o Jožetu Pezdru iz Rudnika.

Prepričajte se sami! Priporoča se Vam manufakturna trgovina **Logar & Kalan v Kranju**

ker tam dobite veliko izbiro vsakovrstnega blaga, posebno za moške obleke in suknje, damske plašče ter razne barhente **po globoko znižanih cenah!** Neveste in ženini se poseben popust!

KRASNE KODRE

neomejeno trajne pri vlažnem zraku ali potenju dosežejo dame in gospodje brez škarij kodrala s HELA-esenco za kodre. Tudi najlepši bubikopf se polepša s Hela, ker je nepotrebna vsaka ondulacija. Velik priborček na času in denarju, pospešuje rast las, Vaša podoba Vas bo iznenadila. Takoj po vporabi obilo onduliranih kodrov, krasne frizure. Mnogo zahvalnic. Posebno gledališke umetnice so polne hvale. Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din, 6 steklenic 40 Din. Dr. Nikol. Kemény - Košice H. - poštni predal 12/227, CSR.

Kupujem vse vrste zobotrebcev (klinčke)

po najvišjih konkurenčnih cenah ter povrnem denar za mesto trošarino (šrango)

M. Dakic, Ljubljana

Sv. Petra nasl. 27 (za vodo)

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic.

„Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Grätzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke **Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vazenju brezplačno.

Večletna garancija.

MLEKARSKA ZADRUGA na Vrhniki

registrovana zadruga z omejeno zavezo naznanja, da se bo vršilo nadaljevanje izrednega običnega zbora v nedeljo, dne 16. novembra ob 3 popoldne v dvorani Rokodelskega doma na Vrhniki. — Vsi zadrugniki se vljudno vabijo.

BARVA

za barvanje

volne, platna, svile, prebarvanje stare obleke i. t. d.

se dobi v vseh barvah črna, modra, rdeča, zelena, rjava itd., v zavrtkih po 1.50 Din. — Za barvanje ½ kg blaga zadostujeta dva zavrtika barve. — Razpošilja vsako množino po pošti.

KAREL LOIBNER — Celje.

Samo 35 Din

volneni fantovski klobuk!

Samo 58 Din

volneni, moški klobuk v vseh barvah!

Samo 29 Din

suknena, moška sport-kapa!

Razpošilja **Trgovski dom**

Stermeckl, Celje št. 19

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Zahtevajte takoj veliki, ilustrirani cenik s več tisoč slikami, katerega dobite zastonj!

Za zimo je treba

novih čevljev

ker je pa stiska za denar, pojdite nemudoma v TREBNJE v trgovino **IVAN A. GROSEK**. Tam boste kupili najboljše gornje usnje in najboljše podplate po znižani ceni.

Za zimo je treba

gorke obleke

ker je pa stiska za denar, pojdite nemudoma v TREBNJE v trgovino **IVAN A. GROSEK**. Tam imate letos priliko kupiti vsakovrstno blago za obleke po zelo znižani ceni. Izbira v moških in ženskih stoih je velika. Na novo: gotove obleke in zimski površniki! Moje geslo je: Dobro blago, velik promet — mal dobiček.

Revmailizma

Trganja

Glavobola

Živčne bolezni

se rešite takoj, če rabite francosko žganje Italium vinski evet

„ELEVATOR“

Zahtevajte takoj vzorec, ki vam ga brezplačno pošlje

„PIRETRIN“ D. D.

ZAGREB, Branimirova ul. 43

FIGE novo blago **BRINJE** kraško, laško in istrsko prodaja **FRAN. POGAČNIK**, Ljubljana, Dunajska 36

PODGANE

Glasom uradne statistike poročajo podgane ali 800 milijonov toliko kot trije močni delavni konji in vam vrhunskega okusnega slanovane. Čudovito leco podgan — „Rattentod“ Vam uniči v 3 urah vse podgane in miši s salogo, pa je neškodljiv za ljudi in domače živali. — Vs poginuli podgan sem našel, poizkajte mi le 10 den za 3 sosedu, * rdeč veloposestnik 0. 100% jamstvo, sledeč denar nazaj, Cena Din 18.—, 8 doze Din 34.— **Dr. Nic. Kemény, Košice**, A. poštni predal 12/P 22 Češko-Slovaška.

Kmetje, pristopajte v Kmet. zvezo!

Budilke od Din **49**- naprej

Budilke, stenske in žepne ure

kupite najboljše in najceneje pri

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Prešernova ul. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Zahtevajte cenik zastoj in pošt. prosto!

Budilke iz lesa od Din **84**- naprej, brez budilke Din 48-

Zahtevajte cenik zastoj in pošt. prosto!

Stenske ure z bitjem, idoča štirinajst dni od

Din **380**- naprej

Ali se hočete temeljito osvoboditi protina,

REVMATIZMA?

Revmatizem je grozovita, zelo razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnemu ne bogatemu, svoje žrtve išče v borni koži pa tudi v palačah. Zelo mnogotere so oblike, ki se v njih pojavlja ta bolezen, in prav pogosto niso boli, ki jim dajemo vsa druga imena, nič drugega kot **revmatizem**.

Sedaj so **bolecine v udih in sklepih**, sedaj zopet **otekli naje, shlačene roke in noge, irganje, zbadanje po raznih delih telesa**, da celo **stane od** so prav pogosto posledice revmatičnih in protinskih boli. Kakor pa je raznolika podoba, ki jo nudi ta bolezen, tako mnogostranska so vsa mogoča in nemogoča sredstva, zdravila, mešanice in mazila, ki se priporočajo trpečemu človeštvu. Največji del med njimi ne more prav nič pomagati, kvečjemu prinese polajšanje za kratko dobo. Kar Vam tu priporočamo, je neškodljivo zdravljenje s pitjem

studenčnice, ki je **pomagalo**

Naše zdravljenje je izborno in učinkuje naglo. Da si pridobimo prijateljev, smo se odločili, da bomo vsakomur, ki nam piše, poslali **popolnoma zastoj** našo zanimivo, zelo poučno brošuro. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče na nagen način temeljito osvoboditi svojih bolezní brez vsake nevarnosti, naj piše še danes!

August Märzke, Berlin - Wilmersdorf

Brucksalerstrasse 5. Abteilung 17.

SODE in KADI

vseh velikosti po najnižji ceni ima vedno v zalogi **FRAN REPIČ**, sodar, Ljubljana, Trnovo. — Kmetovalcem izdelujem iz lastno pripeljanega lesa.

Kovačji

Najboljši trdi in mehki **kovaži in kovaški premog** Vam nudi **Družba Mirja, Ljubljana** Dunajska c. 46. Telefon 2629

»SPLIT« A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT

Salomut

ZA DOKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Generalno zastopstvo »ALPEKO« TRG. INDUSTR. DRUŠTVO, Ljubljana, Masarykova 23

Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.

Urednik: Jože Košček.

Berite! Poslušajte!

Povečal sem zopet svojo trgovino, kakor tudi zalogo z jesenskimi in zimskimi blagom iz prvostnih tu- in inozemskih tovarov, radi tega Vam nudim krasno izbiro posebno v damskih plaščih, moških oblekah in suknjah ter v vsem drugem blagu, po zelo ugodni ceni. — Oglejte si zalogo in prepričani boste ter pri enem obisku bo Val trud poplačan! — Ne zamudite prilike, ker zima se bliža! — Se priporoča z vsem spoštovanjem

VINKO SAVNIK, Radovljica.

Pazite na dvojel!

1. omečajte pretrdo vodo s navadno sodo.
2. Perite dosledno le s pravim domačim

terpentinovim milom

Amerikanci, pozor!

Moderno preurejena gostilna na najlepši točki, brez konkurence, z inventarjem, takoj naprodaj! Natančnejši podatki se dobe v trgovini

Ivan Šmalc, Novo mesto

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeb